



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudců Ondřeje Mrákoty a Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **EKO Logistics s.r.o.**, Tyršova 68, Týnec nad Labem, zast. advokátem Mgr. Jakubem Hajdučíkem, Sluneční náměstí 2588/14, Praha 5 – Stodůlky, proti žalovanému: **Finanční úřad pro Středočeský kraj**, Na Pankráci 1685/17, Praha 4 – Nusle, proti nezákonnému zásahu – vyznačení doložky právní moci na platebním výměru žalovaného ze dne 21. 1. 2014, č. j. 331070/14/2111-24802-201174, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2022, čj. 55 Af 42/2020 - 44,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] NSS tímto rozsudkem opětovně potvrzuje, že proti vyznačení doložky právní moci na rozhodnutí správního orgánu se nelze bránit žalobou na ochranu před nezákonným zásahem (§ 82 a násl. s. ř. s.), neboť samo vyznačení doložky právní moci nezasahuje do ničích práv.

[2] Žalobkyně se v červnu 2020 zásahovou žalobou bránila proti údajům na doložce právní moci na platebním výměru žalovaného ze dne 21. 1. 2014 a požadovala prohlásit, že tyto údaje jsou nezákonné. Krajský soud v prosinci 2021 vyzval žalobkyni, aby upřesnila, v čem přesně spatřuje zásah do svých práv – zda jen ve vyznačení doložky právní moci, nebo i v něčem jiném. Dále též žalobkyni vyzval, aby vysvětlila, v čem přesně se zásah dotýká jejích práv. Žalobkyně na tuto výzvu reagovala a dvakrát jasně uvedla, že zásah vidí „*jen ve vyznačení doložky právní moci*“ (viz shodně body II a III v odpovědi na výzvu soudu ze dne 15. 12. 2021). Dále vysvětlila, že nesprávným vyznačením doložky právní moci žalovaný zasáhl do jejího práva nakládat s pohledávkou vůči státnímu rozpočtu (od doložky se mj. odvíjí datum evidence nadměrného odpočtu, respektive evidence pohledávky žalobkyně vůči státnímu rozpočtu na osobním daňovém účtu vedeném žalovaným).

[3] Krajský soud žalobu usnesením odmítl, neboť nezákonný zásah spatřuje žalobkyně *výhradně* v nesprávném vyznačení doložky právní moci. Tato doložka však má povahu úředního úkonu, jímž se nezakládají, nemění ani neruší žádná konkrétní práva či povinnosti účastníků, nýbrž se jím toliko osvědčuje objektivně nastalá skutečnost, okamžik právní moci rozhodnutí, který může být vyvrácen důkazem opaku. Jakkoli vyznačení doložky právní moci může mít zprostředkovaně nemalý význam, nemůže pojmově představovat přímý zásah do práv účastníků, a zásahová žaloba je proto nepřipustná pro absenci přípustitelného tvrzení zásahu.

[4] Žalobkyně (stěžovatelka) podala proti usnesení krajského soudu kasační stížnost. Teze krajského soudu, že stěžovatelka žaluje jen nesprávné vyznačení doložky právní moci, je prý „*vytržené z kontextu*“. Stěžovatelka cituje části žaloby, ve kterých vysvětlovala dopad nesprávného vyznačení doložky právní moci do svých práv. Krajský soud „*nepřipustně zploštil*“ žalobní tvrzení jen na „*domnělé žalobní tvrzení nezákonné doložky právní moci*“. Tvrzení soudu si prý odporují. Stěžovatelka v žalobě dostatečně vysvětlila, jaké následky nezákonná doložka právní moci způsobuje. Stěžovatelka upozorňuje na „*klíčovou povinnost krajského soudu hledat spravedlnost, která se z napadeného rozhodnutí úplně vytratila*“. Stěžovatelce se nelíbí ani jiné možnosti právní obrany, které jí krajský soud nabídl (což uvedl krajský soud v rámci tzv. *obiter dictum* - pozn. NSS).

[5] Žalovaný navrhuje, aby NSS kasační stížnost zamítl. Ztotožňuje se přitom s krajským soudem, že stěžovatelkou tvrzený zásah nezákonným zásahem z povahy věci být nemůže. Nároky stěžovatelky přinášejí zbytečnou administrativní zátěž pro správce daně i pro soudy.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] NSS stěžovatelku upozorňuje, že v odpovědi na výzvu soudu dokonce hned dvakrát jasně uvedla, že zásah vidí „*jen ve vyznačení doložky právní moci*“ (viz bod [2] shora). Dalšími tvrzeními, která v odpovědi či v samotné žalobě uváděla (a která nyní cituje v kasační stížnosti), vysvětlovala, jaký dopad na ni (údajně nesprávně) vyznačená doložka právní moci má. Nejpozději od doručení této odpovědi krajskému soudu je tak jasné, co stěžovatelka žalovala. Krajskému soudu v tomto ohledu nelze nic vytknout, naopak je to stěžovatelka, kdo obsah žaloby a především odpovědi na výzvu soudu zkresluje.

[8] NSS souhlasí s krajským soudem, že nesprávné vyznačení doložky právní moci nelze žalovat jako nezákonný zásah dle § 82 s. ř. s. Jak nedávno samotné stěžovatelce NSS vysvětlil, vyznačení doložky právní moci je „*úkonem toliko deklaratorní či administrativní povahy*“, kterým se „*nezakládají, nemění ani neruší žádná konkrétní práva či povinnosti účastníků správního řízení, nýbrž se jím pouze deklaruje nastalá skutečnost, tedy že správní rozhodnutí, k němuž se tato doložka vztahuje, nelze napadnout odvoláním a že je závazné pro účastníky a všechny správní orgány, popř. i další osoby*“. Právní moc rozhodnutí nastává bez ohledu na vyznačení doložky právní moci (to přímo stěžovatelce řekl rozsudek ze dne 16. 2. 2022, čj. 6 Afs 22/2021 - 21, bod 25, kde NSS odkázal na další bohatou judikaturu, včetně usnesení rozšířeného senátu ze dne 13. 2. 2018, čj. 2 As 141/2015 - 37, kde v bodech 22 a násl. rozšířený senát vysvětlil, že judikatura je v této otázce jednotná, a v bodě 31

pokračování

uzavřel, že „soudní ochrany proti nevyznačení doložky právní moci, popř. vyznačení nesprávného data v ní, je-li otázka nabytí právní moci napadeného rozhodnutí pro včasnost, přípustnost či zákonnost rozhodnutí napadeného žalobou podle § 65 s. ř. s. rozhodná, se účastník správního řízení domůže primárně touto cestou.“).

[9] Ostatně též v nynější věci podala stěžovatelka proti spornému rozhodnutí žalobu, kterou však krajský soud správně odmítl jako opožděnou, byť nesprávně dovedl její nepřipustnost (blíže k tomu 6 Afs 22/2021, body 19 až 22).

[10] Konečně NSS nemůže se stěžovatelkou souhlasit, že usnesení krajského soudu je nespravedlivé či formalistické. Stěžovatelka k tomu cituje judikaturu Ústavního soudu, ovšem pohřichu jen zcela obecné myšlenky (náleze ze dne 2. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 216/18, *DAREAL*, bod 21: „Z požadavku materiálního právního státu zakotveného v čl. 1 odst. 1 Ústavy vyplývá povinnost každého soudce hledat a prosazovat skutečně spravedlivé řešení: *„Nad každým utvářením soudního rozhodnutí klene se dvojí imperativ: rozhodnutí musí být nejen zákonné, ale především spravedlivé. Úkolem soudu je rozpoznat skrze zákon spravedlnost“* [...]. *Zejména nelze tolerovat, abysám stát profitoval z nedokonalosti právní úpravy či pochybení orgánů veřejné moci v neprospěch jednotlivce* [...]). K těmto východiskům se správní soudy plně hlásí, ovšem tato východiska nijak nekolidují se závěry krajského soudu.

[11] Stěžovatelka kritizuje krajský soud za to, že výkladem zúžil žalobní požadavek, ač bylo jasné, k čemu fakticky směřuje – ke změně údajů na osobním daňovém účtu, které způsobila nesprávná doložka právní moci. Jak již NSS výše uvedl, není to pravda, krajský soud petit žaloby nijak „výkladem“ nezužil. Naopak postupoval vzorně a stěžovatelce dal možnost upřesnit, co vlastně žaluje. A byla to naopak stěžovatelka, kdo k žádosti soudu jasně a bez jakýchkoli pochybností uvedla, co žaluje.

[12] Stěžovatelka si pravděpodobně představuje, že soud ji měl ještě poučit, že to, co žaluje, nemůže být nezákonným zásahem, a vysvětlit jí, co má správně žalovat. Není však možné, aby soud za stěžovatelku spekulativně domýšlel další argumenty, konkretizoval její obecná tvrzení či jí dokonce poskytoval právní porady. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu a přebíral by naopak funkci stěžovatelčina advokáta (rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS, bod 32, nebo rozsudek NSS ze dne 5. 8. 2021, čj. 10 Afs 171/2021-44, *BIOTRADE*, bod 10).

[13] Jak již NSS stěžovatelce vysvětlil, povinnost soudu poučit žalobce o tom, že zvolil nesprávný žalobní typ, a vyzvat jej ke změně žaloby, dopadá na situace, kdy žalobce nesprávně identifikuje povahu napadeného aktu správního orgánu (např. rozhodnutí považuje za zásah či naopak). Judikatura vychází z toho, že žalobce nemůže mít újmu z toho, že omylem zvolil nesprávný žalobní typ (6 Afs 22/2021, bod 28, s citací další judikatury, včetně nálezu ze dne 14. 8. 2019, sp. zn. II. ÚS 2398/18, N 147/95 SbNU 272, body 45 až 47, nebo usnesení rozšířeného senátu ze dne 17. 9. 2019, čj. 1 As 436/2017 - 43, č. 3931/2019 Sb. NSS, bod 35).

[14] NSS se již nevyjadřoval k polemice stěžovatelky se závěry krajského soudu, který nad rámec nezbytně nutného zmínil jiné prostředky ochrany proti působení žalovaného. Není úkolem NSS analyzovat úvahy krajského soudu, které nepředstavují rozhodovací důvod usnesení.

[15] S ohledem na vše výše uvedené NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. června 2022

Zdeněk Kühn
předseda senátu